

Sjöfartens arbetsmarknad

Nyligen utexaminerade sjökapteners uppfattning om
arbetsmöjligheter

Andre Österholm

Examensarbete för Sjökapten (YH)-examen

Utbildningsprogrammet för sjöfart

Åbo 2023

EXAMENSARBETE

Författare: Andre Österholm

Utbildning och ort: Utbildningsprogrammet för sjöfart, Åbo

Inriktning: Sjökapten

Handledare: Ritva Lindell, Peter Björkroth

Titel: Sjöfartens arbetsmarknad

Datum: 28.5.2023 Sidantal: 17

Bilagor: 1

Abstrakt

Detta examensarbets syfte är att kartlägga hurudan arbetsmarknaden ser ut idag för nyexaminerade sjökaptener. Jag har valt att i detta arbete också ta med dom som är nära sin examen men har fått sin styrmans behörighet och mindre än 1år kvar till examen. Jag valde även att ta med icke utexaminerade för att få flera svar plus att det är många som jobbar som styrmän samtidigt som dom gör klart det sista i skolan vilket är väldigt vanligt.

Med detta arbete vill jag hjälpa mig själv och andra att bättre förstå hurdan situationen är på arbetsmarknaden för nya däcksbefäl. Detta arbete baserar sig på en webbenkät på 11 frågor gällande arbetsmarknaden för nytt däcksbefäl.

Resultatet jag fått fram visar att arbetsarbetsmarknaden för nytt däcksbefäl ser bättre ut idag än vad det gjort på många år.

Språk: svenska

Nyckelord: sjöfart, examinerade, jobb

BACHELOR'S THESIS

Author: Andre Österholm

Degree Programme: Sjöfart, Turku

Specialisation: Sjökapten YH

Supervisor(s): Ritva Lindell, Peter björkroth

Title: Sjöfartens arbetsmarknad

Date: 28.5.2023 Number of pages: 17

Appendices: 1

Abstract

The purpose of this thesis is to see what the job market looks like today for newly graduated sea captains. I have also chosen to include those who are close to their degree but have received their officers license and have less than 1 year until graduation.

I chose to include non-graduates as well to get more answers, plus there are many who work as officers at the same time as they finish the last things at school, which is very common. With this work I want to help myself and others better understand how the situation is in the job market for new deck officers. This work is based on a web survey of 11 questions regarding the labor market for new deck officers.

The results I obtained show that the labor market for new deck officers looks better today than it has in many years.

Language: Svenska

Key words: sjöfart, examinerade, jobb

Innehållsförteckning

| | | |
|------|---|----|
| 1 | Inledning..... | 1 |
| 1.1 | Motiv..... | 1 |
| 1.2 | Avgränsning..... | 2 |
| 1.3 | Syfte och Problemformulering..... | 2 |
| 1.4 | Metod | 3 |
| 2 | Bakgrund | 3 |
| 2.1 | Dom olika karriärstegen..... | 4 |
| 2.2 | Blandbesättningar..... | 6 |
| 2.3 | Juniorstyrmansavtalet..... | 6 |
| 2.4 | Intresset för sjökaptens studier..... | 7 |
| 2.5 | Sysselsättningen för sjökaptener | 9 |
| 3 | Resultat från enkät undersökningen | 10 |
| 3.1 | Hur länge sedan tog du examen ?..... | 11 |
| 3.2 | Arbetar du som styrman eller lättmatros ? | 12 |
| 3.3 | Vad är ditt anställningsförhållande? | 13 |
| 3.4 | Under vilken flagga jobbar du ? | 14 |
| 3.5 | Jobbar du enligt juniorstyrmans avtalet ? | 15 |
| 3.6 | Upplevde du svårigheter med att hitta ditt första styrmansjobb?..... | 16 |
| 3.7 | Hur länge jobbade du som lättmatros innan du fick styrmansjobb? | 17 |
| 3.8 | Hur upplever du arbetsmarknaden för nya styrmän? | 18 |
| 3.9 | Hur upplever du arbetsmarknaden för lättmatrosor?..... | 19 |
| 3.10 | Hur fick du ditt första styrmansjobb? | 20 |
| 3.11 | Tror du Finländska styrmän har en bra framtid ?..... | 21 |
| 4 | Diskussion | 22 |
| 5 | Slutsats | 23 |
| 6 | Källförteckning..... | 24 |
| 7 | Figurförteckning..... | 26 |

1 Inledning

Först coronapandemin och därefter kriget i Ukraina har gjort att folk fått upp ögonen för hur beroende vi är av sjötransporter. Ca 90 procent av Finlands import och export transporteras till sjöss. Den finska sjötrafiken går i praktiken inte att ersätta med något annat. För att ersätta ett containerfartyg med plats för 1 500 containrar behöver man 20 tåg med 25 vagnar vardera eller hela 940 långtradare (rederierna i Finland u.å.).

Finsk sjöfart präglas internationellt av kvalitet, säkerhet och kunskap, trots detta är finsk sjöfart konkurrensutsatt på den internationella marknaden. Även finska sjömän har ett väldigt gott rykte internationellt men även för dem är konkurrensen hård på den internationella arbetsmarknaden då dom anses vara för dyra att anställa. Då man kan anställa till exempel en filippinare mycket billigare än en finsk sjöman. På finska lastfartyg får 1/3 av besättningen vara från länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen (Svenska YLE (2019). Dessa kommer oftast från filipinerna och dom arbetar inte med samma arbetsvillkor som finländska sjömän utan de har lägre lön, längre arbetsperioder och ingen avlösning. Då dessa filippinare oftast tar juniorbefäls och manskapsjobb kan det vara svårt för en finsk sjöman att hitta in i branschen och få en start på sin karriär. I Finland har man därför tagit i bruk ett juniorstyrmans avtal som gör att en finländare kan anställas till ungefär samma kostnad som en filippinare. Detta togs i bruk för att finska styrmän lättare skall få en start på sin karriär och kunna få sitt första styrmans jobb snabbt så att dom kan börja avancera i sin karriär (Ålandsradio 2016).

1.1 Motiv

Som sjökaptensstuderande ligger detta ämne nära hjärtat för mig. Så småningom börjar mina studier närma sig sitt slut och då tycker jag det är bra att ha god insikt i den arbetsmarknad som jag skall ge mig in på. Under mina år på högskolan har jag lärt mig mycket om branschen och de utmaningar den står inför. Har även upplevt en viss osäkerhet från andra studerande och kollegor på praktik och jobb om arbetsmarknaden. Då jag började mina studier till sjökapten år 2018 såg arbetsmarknaden mörk ut men p.g.a. ett stort intresse för yrket valde jag att studera i alla fall. I dag ser arbetsmarknaden bättre ut än då jag började studera och det talas till och med om att det är brist på finska sjömän (Sjömansunionen, 2022). Det har den senaste tiden introducerats många nya fartyg under finsk flagg och det finns jobb i

framtiden för kompetenta sjöfarare i vilken position som helst säger man på egentliga Finlands arbetes och näringsbyrås havsförmedling (Sjömansunionen 2021). Sjöfartens försörjningsberedskap fram till 2030 lyfte redan 2019 fram att det finns för få finska sjömän. Antalet handelsfartyg under finsk flagg har legat kvar på ungefär samma nivå över 100 fartyg under de senaste tio åren. Samtidigt har antalet finska sjömän minskat (Sjömansunionen, 2022).

Syftet med detta arbete är att ta reda på hur nyexaminerade sjökaptener upplever arbetsmarknaden just nu.

1.2 Avgränsning

Jag har valt att avgränsa arbetet till nyexaminerade sjökaptener eller som har mindre än 1 år kvar till sin examen men har fått sin styrmansbehörighet. Enkäten som detta arbete baseras på har endast besvarats av finländare och folk som har studerat i Finland.

1.3 Syfte och Problemformulering

Syftet med mitt arbete var att ta reda på hur arbetsmarknaden ser ut idag för nytt däcksbefäl. Jag valde detta ämne till mitt examensarbete eftersom det har varit konstant i bakhuvudet under min studietid att hur pass bra möjligheter man har till jobb efter examen. Det har den senaste tiden börjat komma positiva nyheter angående sjöfartens arbetsmarknad och därför ville jag med mitt examensarbete ta reda på hur det verkligen ser ut idag på arbetsmarknaden för nya styrmän. Med detta arbete vill jag hjälpa mig själv och andra att bättre förstå hurdan situationen är på arbetsmarknaden för nya styrmän.

I detta arbete söker jag svar på bland annat följande frågor:

Jobbar nyexaminerade som manskap eller befäl?

Hur upplever dom sjöfartens arbetsmarknad överlag?

Upplevde dom svårigheter att få sitt första manskapsjobb?

Upplevde dom svårigheter att få sitt första styrmansjobb?

Jobbar dom under finsk flagg?

Jobbar dom enligt juniorstyrmans avtalet?

Hur fick dom sina jobb var det via kontakter? Via en praktik? Eller var den genom en vanlig arbetsansökan?

Hur ser dom på framtiden?

1.4 Metod

Jag valde att göra en Google forms enkät med 11 frågor gällande arbetsmarknaden för nytt däcksbefäl vilket detta arbete har baserats på. Denna enkät skickades ut till skolans epost, bekanta i arbetslivet och Skönärit ja muut meren kulkiat, Meri ja laivat facebook grupper. På detta sätt så har enkäten bara besvarats av finländare och folk som har studerat i Finland. Jag lät enkäten vara öppen i 3 veckor och fick totalt 30 svar vilket var ungefär det jag hade förväntat mig. Jag har även valt att i detta arbete ta med dom som är nära sin examen men har fått sin styrmans behörighet och mindre än 1år kvar till examen. Jag valde att ta med icke utexaminerade också för att få flera svar plus att det är många som jobbar som styrmän samtidigt som dom gör klart det sista i skolan vilket är väldigt vanligt.

2 Bakgrund

I det här kapitlet förklaras det hur utbildningen till sjökapten är uppbyggd samt vad dom olika behörigheterna och arbetsavtalen innebär.

Att studera till sjökapten tar cirka 4,5 år och i studierna ingår 360 dagars praktik. Men redan efter första studieåret och med 60 dagars praktik kan man söka ut sin första behörighet vaktmandäck eller lättmatros som det också heter. När man har sin lättmatros behörighet går det att jobba ihop de resterande 300 dagarna som lättmatros och göra sin praktik samtidigt. Praktiken kontrolleras via en praktikbok som är full med uppgifter som man behöver göra och förstå, 80% av uppgifterna skall vara signerade och godkända av en styrman. För att få styrmans behörighet krävs 360 sjödagar och alla styrmans kurser godkända. Studierna är indelade i 3 delar:

Support Level – Lättmatros där ingår alla kurser som hör till lättmatrosens arbete så när dom är godkända och 60 dagars praktik utförd kan man söka ut lättmatros, detta tar cirka 1år.

Operational Level - Vaktstyrman i denna del går man igenom och lär sig styrmannens arbete. När man har alla kurser som hör till operational level godkända samt 360 sjödagar kan man söka ut sin styrmansbehörighet detta tar cirka 3år vilket innebär 2år teori samt 1års praktik.

Management Level – Sjökapten i denna del går man igenom det som hör till sjökaptenen och överstyrmannens arbete. För att kunna bli överstyrman måste den här delen vara godkänd plus 12 månader sjötjänstgöring som styrman på fartyg med en bruttodräktighet om minst 500 i internationell fart. För att kunna bli sjökapten skall den här delen vara godkänd plus 36 månader som styrman eller 24 månader som styrman, varav minst 12 månader som överstyrman på ett fartyg med en bruttodräktighet om minst 500.

2.1 Dom olika karriärstegen

I detta avsnitt går det igenom dom olika karriärstegen man har och vad dom olika yrkesrollerna innebär. Man får oftast sin första anställning till sjöss som lättmatros och man får sin lättmatros behörighet redan efter ett års studier så många väljer att jobba som lättmatros samtidigt som dom går i skolan.

I lättmatrosens arbete ingår uppgifter så som underhållsarbete vilket kan innebära allt från att måla, smörja och att hålla rent samt att hjälpa till vid lastning och lossning. Lättmatrosen är även med och förtöjer fartyget samt handstyrning av fartyget kan ingå i arbetsuppgifterna. Som lättmatros sitter man även en hel del på bryggan där fartyget navigeras och håller utkik. Efter cirka 3års studier och med 360sjödagar kan man söka ut sin styrmansbehörighet. I styrmannens arbetsuppgifter ingår uppgifter som ruttplanering, vaktkörning, övervakning av lastning och lossning det ingår också att göra upp olika rapporter och uppgifter i anslutning till planeringen, anskaffningen av utrustning och andra förberedelser för följande resa. Styrmännen ansvarar även över sjukvården ombord och ansvarar över fartygets apotek. Dom ansvarar även över all livräddningsutrustning som till exempel livbåtar och livflottor och håller säkerhetsövningar för besättningen. När man sedan har 12 månaders sjötjänstgöring som styrman på fartyg med en bruttodräktighet om minst 500 i internationell fart kan man ansöka om överstyrmans behörighet. Som överstyrman är du ansvarig för lastning och lossning och det är överstyrmannen som planerar och bestämmer hur fartyget skall lastas. Överstyrmannen planerar och ansvarar över fartygets underhåll och delar sedan ut

arbetsorder till båtsmannen som är arbetsledare över matroserna. En överstyrman har även vaktkörning och fungerar som befälhavarens ställföreträdare. När man sedan har jobbat 24 månader som styrman varav minst tolv månader av dom som överstyrman eller 36 månader som bara styrman kan man ansöka om sjökaptens behörighet. Sjökaptens eller befälhavare som det också heter har det ultimata ansvaret över fartyget. En sjökaptens viktigaste arbetsuppgift är att se till att fartyget framförs och navigeras på ett säkert sätt, men man ansvarar också för att fartyget är i sjövärdigt skick, vilket bland annat innebär att fartyget är lastat och bemannat enligt de aktuella säkerhetsbestämmelserna. Som sjökaptens har man även många administrativa uppgifter, delegerar ansvar och fattar beslut. Efter att man sedan jobbat några år till sjöss är det många som väljer att börja jobba iland man kanske har skaffat familj och vill vara mera hemma. exempel på landjobb är

VTS operatör som jobbar med att ge information till befäl på fartyg för att underlätta navigationen i farleden och anlöpet in till hamn på ett tryggt och säkert sätt.

Lots: Lotsen är en vägvisare och en viktig lokal rådgivare för fartygets befälhavare. Lotsen erbjuder navigeringshjälp för dem som rör sig i farlederna och är allt oftare också den som manövrerar fartyget in till kajen. I Finland måste lots anlitas om fartyget är mer än 70 meter eller en största bredd av mer än 14 meter, eller om fartyget transporterar farlig last. För att kunna bli lots krävs sjökaptensbehörighet samt erfarenhet som befälhavare.

befraktare i transportbolag: som är en kvalificerad logistiker inom sjötransporter. Arbetsuppgifterna är befraktning, lastplanering, koordinering och optimering av fartygsresurser och containerdepåer. Samt att ta emot bokningar, skapa kundofferter, prislistor och affärskalkyler, samt ekonomisk uppföljning av företagets olika uppdrag.

Hamnarbetare/hamnkaptens: man kan jobba i hamnar med lite allt möjligt är man hamnkaptens så svarar man för fartygstrafiken i hamnen och därtill hörande tjänster och tillståndsärenden samt av myndigheterna ålagda förpliktelser. Till uppgifterna hör bland annat organiserandet av fartygstjänster, ISPS-säkerheten, farligt gods (IMDG, beredskapsärenden samt samarbetet med andra myndigheter.

Sjöfartsinspektör: som gör inspektioner av fartyg och sjöfartsrelaterade ämnen.

2.2 Blandbesättningar

Finska lastfartyg som seglar i utrikestrafik är det idag tillåtet att en tredjedel av besättningen är icke eu medborgare (Svenska yle 2019). Blandbesättningar introducerades år 2010 och Finland var bland dom sista länderna i Europa att införa detta. Detta togs i bruk för att öka konkurrenskraften på finska fartyg och för att rederierna just då höll på att förnya sin flotta och man ville göra den finska flaggan mer attraktiv och få dom nya fartygen att välja finsk flagg. (Sjömannen 4/2016). Icke eu sjömän är betydligt billigare att anställa än en finländare då dessa oftast jobbar 6–9 månader i sträck utan någon avlösare. Icke eu sjömännen kommer oftast från filipinerna då dessa pratar bra engelska och är billiga att anställa över 25% av världens sjömän kommer från filipinerna (Nationaltoday u.å) Att fartygen har blandbesättning betyder inte att sjömännen som kommer från icke eu länder skulle ha mycket dåligt betalt Rederierna följer Internationella transportarbetarfederationens avtal. Besparingarna för rederierna kommer via att sjömän från icke eu länder kan anställas på tidsbundna avtal och inte har någon avlösare (HBL.Fi 2014) så därför blir det mycket billigare då finländare jobbar enligt 1:1 avlösningen betyder det att rederiet behöver betala lön även när finländarna är hemma. År 2019 ville rederierna utöka andelen icke eu sjömän till 75% detta godkändes dock inte av sjömansunionen (Svenska YLE 2019). Då det skulle ha betydligt försämrat arbetsmarknaden för finländska sjömän. Problemet med blandbesättningar är att icke EU sjömännen tar ofta dom befattningar som man börjar sin karriär med vilket gör det svårt för nya finska sjömän att hitta in branschen. Men skulle Finland inte ha infört möjligheten till blandbesättningar skulle vi nog ha betydligt mindre fartyg med finsk flagg idag. Så införande av blandbesättningar har skapat jobb för finska sjömän men mest för seniorbefäl och folk som har mycket arbetserfarenhet.

2.3 Juniorstyrmansavtalet

Juniorstyrmans avtalet tecknades mellan Finlands skeppsbefälsförbund och Rederierna i Finland 17.8.2016. Då detta offentliggjordes fick det mycket blandade reaktioner från finsk media, däcksbefäl och sjöfartstuderande. Det nya avtalet innebar kort sagt att det är möjligt att ersätta en icke EU-styrman t.ex en filippinare med en finsk oerfaren styrman på lastfartyg i utrikestrafik för ungefär samma kostnad (Finlands sjöfart, 2019 s,50) Finska sjömän jobbar enligt 1:1 avlösning vilket betyder att om man har t.ex. jobbat ombord 1 månad så får man också 1 månads betald ledighet hemma. Men sådan här avlösning har inte icke eu sjömännen och nu inte heller finska juniorstyrmän utan jobbar i stället enligt 1:0 avlösning vilket betyder

att lön betalas bara när man är ombord. Vilket i praktiken betyder att årslönen mer eller mindre halveras. Då man oftast jobbar månad jobb månad ledig på finska lastfartyg i utrikes trafik. Om man jobbar som juniorstyrman kan man dock ansöka om arbetslöshetsstöd månaden man är hemma vilket gör att man klarar sig helt okej fast man jobbar enligt juniorstyrmans avtalet. Juniorstyrmanslönen ligger runt 2800e netto i månaden (Sjöfartstidningen 2016) Idén med juniorstyrmans avtalet är att finska styrmän snabbt skall kunna avancera i sin karriär och få sitt första styrmansjobb snabbt. Före avtalet togs i bruk var det vanligt att folk bytte bransch i brist på jobb eller att dom lämnade som matroser och inte slapp vidare. I avtalet står det att när en juniorstyrman har varit anställd hos samma arbetsgivare i 180dagar ska arbetsgivaren hålla ett karriärsamtal med arbetstagaren och anvisa en karriär stig som leder till en anställning med vanligt finskt avtal med 1:1 avlösning (Finlands sjöfart, 2019 s,51). Det vanligaste är att man bara arbetar 1-2år med dessa avtal. Men om man har tur så kan man få något styrmansjobb direkt med 1:1 avlösning då inte alla finska båtar följer dessa avtal sen går det också bra att jobba på utlandsflaggade fartyg. Fast detta avtal har tagits i bruk är det många fartyg som har behållit sina icke eu styrmän i alla fall. Då dom anser det är smidigare att behålla samma styrman ombord i cirka 6-9 månader än att det kommer hela tiden kommer nya styrmän till fartygen som skall introduceras och läras upp och dom anser att det är svårt att hitta en permanent juniorstyrman då dessa brukar byta fartyg ofta och hela tiden letar efter ett styrmansjobb med finska avtal. (Finlands sjöfart, 2019 s,54)

2.4 Intresset för sjökaptens studier

I Finland kan man studera till sjökapten vid 4 olika skolor Yrkeshögskolan Novia Åbo, SAMK Rauma, Högskolan på Åland, XAMK Kotka. Varje skola tar emot cirka 25 studeranden per år förutom Åbo som har två separata klasser en engelsk språkig och en svenskspråkig så Åbo skola kan ta emot cirka 50 sjökaptensstuderanden. Även sjökaptenslinjen i Rauma är helt engelskspråkig så XAMK i Kotka är enda skolan som erbjuder sjökaptensutbildning på finska. Men att studera till sjökapten på engelska är bara en fördel då man i denna bransch absolut behöver behärska engelskan bra. Vi läste även i Åbo de flesta av kurserna på engelska tillsammans med den engelskspråkiga klassen det tyckte jag var bra.

Mottagit studieplatsen per den 23.11.2021

| År | Styrman | Sjökapten | Maskin- mästare | Ingenjör | Elingenjör | Elektriker | Reparatör | Grund- utbildning | Totalt |
|-----------------|---------|-----------|--------------------|----------|------------|------------|-----------|----------------------|--------|
| 2013 | 26 | 189 | 28 | 90 | 0 | 0 | 18 | 172 | 523 |
| 2014 | 23 | 131 | 25 | 115 | 23 | 1 | 1 | 180 | 499 |
| 2015 | 11 | 151 | 19 | 97 | 0 | 15 | 2 | 197 | 492 |
| 2016 | 23 | 143 | 12 | 69 | 25 | 13 | 6 | 180 | 471 |
| 2017 | 0 | 150 | 0 | 86 | 16 | 0 | 0 | 203 | 455 |
| 2018 | 0 | 131 | 0 | 63 | 19 | 0 | 0 | 168 | 381 |
| 2019 | 9 | 108 | 7 | 31 | 0 | 0 | 0 | 158 | 313 |
| 2020 | 10 | 133 | 7 | 73 | 56 | 0 | 0 | 217 | 496 |
| 2021 | 9 | 108 | 8 | 72 | 34 | 0 | 0 | 176 | 407 |
| 2022 | | | | | | | | | 0 |
| Totalt | 111 | 1244 | 106 | 696 | 173 | 29 | 27 | 1651 | 3134 |
| medeltal per år | 12,33 | 138,22 | 11,78 | 69,60 | 19,22 | 3,22 | 2,70 | 183,44 | |

Figur 1 mottagit studieplats per den 23.11.2021 (sjömannen s,41)

Ovanför ser ni lite statistik på hur många som mottagit studieplats de senaste åren. Medeltalet per år på sjökaptenlinjen ligger på 138 vilket är ganska överlägset mera än dom andra sjö utbildningarna på andra plats har vi sjöingenjör med 69 mottagna studie platser per år så det är nästan dubbelt större intresse för sjökapstens studier än sjöingenjörers studier. Trots att det alltid har funnits jobb för sjöingenjörer både på sjön och iland verkar sjökapstens studier vara betydligt mera intressant även fast arbetsmarknaden för dem har varit lite svajig de senaste åren

Utexaminerade

| År | Styrman | Sjökapten | Maskin- mästare | Ingenjör | Elingenjör | Elektriker | Reparatör | Vaktman däck/ maskin | Totalt |
|-----------------|---------|-----------|--------------------|----------|------------|------------|-----------|----------------------------|--------|
| 2013 | 45 | 70 | 35 | 26 | 3 | 7 | 18 | | 204 |
| 2014 | 48 | 76 | 58 | 54 | 4 | 41 | 27 | | 308 |
| 2015 | 36 | 89 | 52 | 48 | 2 | 19 | 28 | | 274 |
| 2016 | 42 | 56 | 37 | 48 | 9 | 40 | 16 | | 248 |
| 2017 | 50 | 60 | 42 | 62 | 7 | 18 | 18 | | 257 |
| 2018 | 41 | 85 | 50 | 38 | 14 | 18 | 26 | 1 | 273 |
| 2019 | 33 | 74 | 21 | 53 | 2 | 14 | 17 | 22 | 236 |
| 2020 | 24 | 59 | 25 | 51 | 7 | 19 | 16 | 13 | 214 |
| 2021 | 30 | 53 | 30 | 42 | 2 | 15 | 20 | 14 | 206 |
| 2022 | | | | | | | | | 0 |
| Totalt | 349 | 622 | 350 | 422 | 50 | 191 | 186 | 50 | 1800 |
| medeltal per år | 38,78 | 69,11 | 38,89 | 46,89 | 5,00 | 21,22 | 18,60 | 12,50 | |

Figur 2 utexaminerade (sjömannen s 41)

Ovanför ser ni lite statistik på hur många som har blivit utexaminerad de senaste åren. Man kan se att i medeltal mottas 138 studieplatser till sjökapten per år men endast så utexamineras i medeltal 69 per år vilket betyder att ungefär hälften som mottar sin studieplats till sjökapten faktiskt också utexamineras. Detta kan bero på många saker men den största orsaken tror jag är att man hoppar av utbildningen efter första praktiken eftersom man kom fram till att man inte gillade yrket. Många som börjar studera kan ha en väldigt romantiserad bild av livet till sjöss man kanske förväntar sig att man ska få se världen osv men det stämmer inte riktigt i dagens sjöfart då tiden i hamn är väldigt kort och det är mycket som ska hända på den tiden. På sjöingenjörs utbildningen kan man se ett betydligt mindre avhopp med i medeltal 69 mottagna studieplatser per år och 46 i medeltal utexamineras. Varför det är ett mindre avhopp på sjöingenjörslinjen kan bero på att sjöingenjörer generellt alltid haft en bättre arbetsmarknad samt att sjöingenjörer får ett väldigt brett kunnande och är också väldigt efterfrågade på landbaserade jobb.

2.5 Sysselsättningen för sjökaptener

Sysselsättningen för nya utexaminerade sjökaptener har varit lite svajig de senaste åren. Vice verksamhetsledare Johan Ramsland vid Finlands Skeppsbefälsförbund sade år 2016 att det finns på tok för många styrmän som är utan arbete och som blir som matroser och lättmatroser och kommer inte vidare. Vilket ledde till att det fanns många unga styrmän som hade svårt att få ut sina högre behörigheter och att komma vidare. Det var mångfald fler som kom ut ur skolorna än vad det verkliga behovet var för den finländska handelsflottan. Samtidigt frågade man sig hur man skall kunna avancera till seniorbefäl när det inte fanns tillräckligt med arbetstillfällen för juniorbefäl. (sjöfartstidningen,2016) Det var då år 2016 det bestämdes att man skulle ta i bruk juniorstyrmans avtalet vilket ledde till fler styrmans jobb för finländare och man kunde lättare avancera till seniorbefäl och för seniorbefälen har arbetsmarknaden alltid varit bra. Som nyexaminerad sjökapten kan man jobba i hela världen om man vill behörigheterna som fås från skolan gäller i hela världen. Många som utexaminerade väljer också att jobba på icke finskflaggade fartyg av olika anledningar. Det kan vara att man inte hittar något jobb under finsk flagg eller att det är bättre betalt under någon annan flagg eller att man vill jobba på någon speciell typ av fartyg. Kryssnings branschen är t.ex populär att jobba inom bland skandinaviska befäl. Det är också

vanligt att bara jobba några år på sjön för att sedan söka jobb iland. En studie från Åland visade att 93 procent av dem som deltog i undersökningen hade arbetat till sjöss efter examen. Resultaten från dessa studier ger en enhetlig bild av att majoriteten av utbildade sjöbefäl har arbetat till sjöss som befäl. (Ålandsradio 2016) I enkäten som jag gjorde till detta arbete visade sig att 66,7% av nyexaminerade och folk som närmar sin examen jobbar som befäl. Men det finns också många som är anställda som lättmatros/matros som hoppar in och vikarierar styrman ibland det är också väldigt vanligt. Största orsaken att sjömän går iland är för att vara närmare familjen. Familjelivet kan vara svårt som sjöman eftersom man är borta så mycket det vanligaste är 4 veckor jobb 4 veckor ledigt eller 2veckor jobb 2veckor ledigt.

3 Resultat från enkät undersökningen

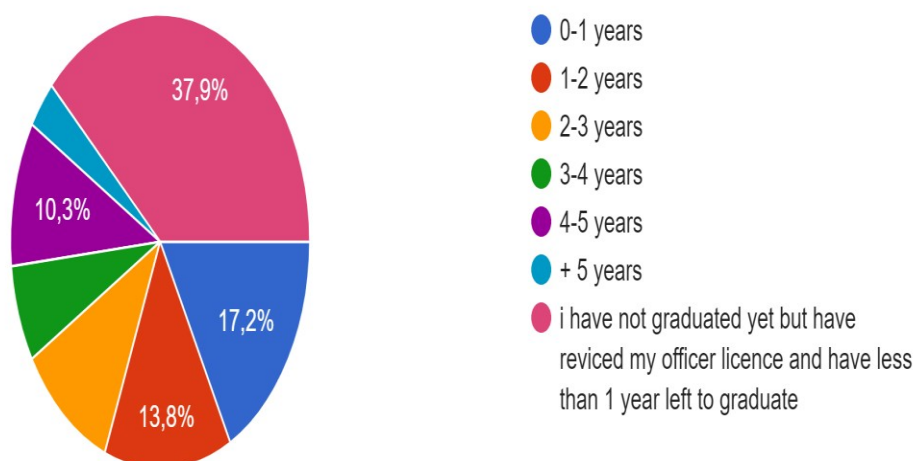
I detta kapitel går resultaten igenom från min enkätundersökning totalt ställdes 11 frågor till nyexaminerade och folk som närmar sin examen med styrmansbehörighet om arbetsmarknaden. Frågorna ställdes på engelska för att det skulle bli smidigast då det går att studera till sjökaptan på 3 språk i Finland och alla sjömän behärskar engelskan någorlunda bra eftersom det är branschens språk och de flesta båtar idag har arbetsspråk engelska. Jag har dock översatt frågorna till svenska i detta arbete så ni läsare lättare skall förstå. De insamlade resultaten presenteras i samma ordning som de ställdes i frågeformuläret.

3.1 Hur länge sedan tog du examen ?

Denna fråga ställde jag för att veta hur länge sedan utexaminerades dom som har svarat på mina frågor. Vilket var en väldigt viktig fråga i denna enkät så man bättre ska kunna dra en slutsats av svaren man fått.

How long ago did you graduate ?

29 svar



Figur 3 hur länge sedan tog du examen ?

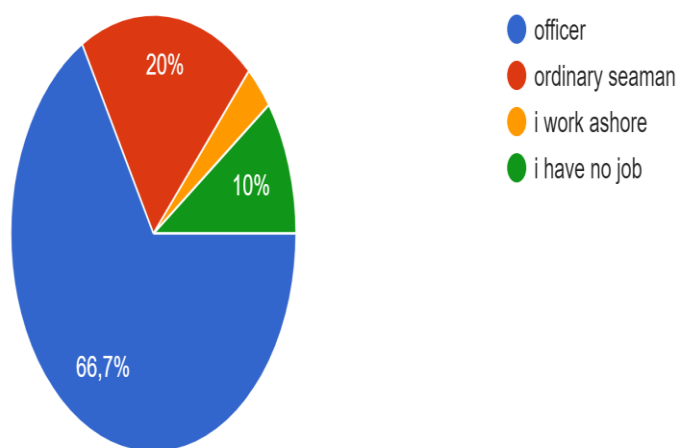
Som vi kan se så är majoriteten av dom som svarat på enkäten riktigt i början av sin karriär 37.9% har inte tagit examen ännu och 17,2 procent har tagit examen för mindre än ett år sedan. Det är bra för studiens skull att så många är i början av sina karriärer för att det som är det mest intressanta i mitt arbete är att se hur arbetsmarknaden ser ut för dom med lite erfarenhet.

3.2 Arbetar du som styrman eller lättmatros ?

Denna fråga ställde jag för att se hur många som lyckats få befälsjobb och hur många som är arbetslösa. Jag ville även med denna fråga se hur många som jobbar iland.

Are you working as an officer or ordinary seaman ?

30 svar



Figur 4 arbetar du som styrman eller lättmatros ?

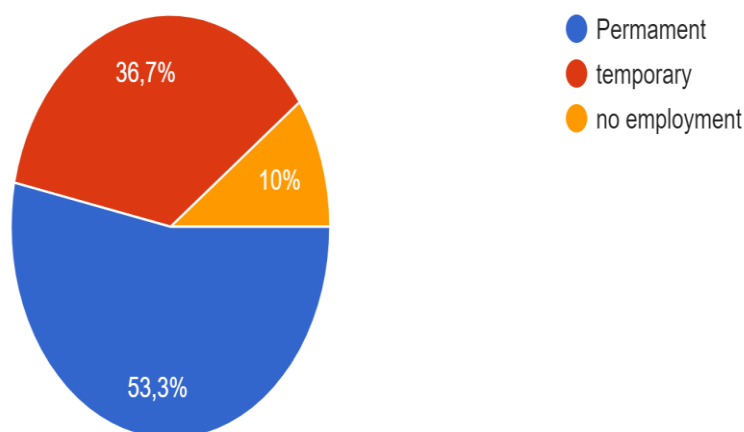
Som vi kan se så är endast 10 % arbetslösa vilket betyder att endast 3 personer av 30 som saknar arbetsplats vilken är bra med tanke på att majoriteten som svarat på frågan inte har examen ännu eller precis nyligen fått examen. Novias karriäruppföljning som gjordes från år 2017-2022 visade att 10% av alla som hade studerat vid Novia var arbetslösa vid tidpunkten för examen och där är alla Novias utbildningar medräknat. (Novia, u.å) så sjökaptenslinjen håller sig inom snittet. Jag blev också väldigt positivt överraskad av att 66,7 procent jobbade som befäl det var bättre än jag hade förväntat mig då jag under min studietid har hört mycket om hur svårt det är att få sitt första styrmansjobb men här ser man ju att majoriteten har ju faktiskt lyckats. 20% är anställda som lättmatros men jag gissar på att en del av dom hoppar in och vikarierar styrman ibland då detta är väldigt vanligt. Endast en har svarat att han/hon jobbar i land

3.3 Vad är ditt anställningsförhållande?

Denna fråga ställde jag för att ta reda på hur många som hade lyckats få fastanställning. Genom att se hur många som lyckats få en fastanställning tycker jag man får en tydligare bild av hur arbetsmarknaden ser ut.

What kind of employment do you have?

30 svar



Figur 5 vad är ditt anställningsförhållande ?

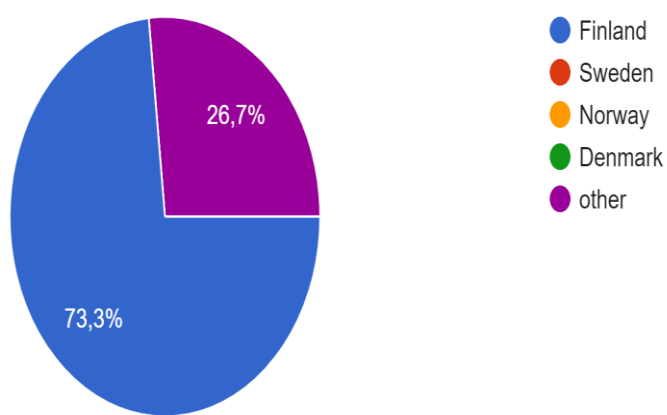
Som vi kan se så har 53,3% lyckats få fastanställning vilket är bra då det brukar vara svårt att få fasta anställningar nu för tiden och det gäller alla branscher. Och dessutom så är majoriteten av dom som svarat i ett väldigt tidigt skede av sin karriär och att få fast anställning brukar kunna ta en stund så med det i åtanke så ser det positivt ut. Anna Pärnänen som är specialforskare vid Statistikcentralen granskade år 2019 25–34-åringars anställningsformer. Av männen i den här åldersgruppen har 72 procent en fast anställning, medan 55 procent av kvinnorna har det. Vilket betyder att 63,5 % av alla 25-34 hade fasta anställningar år 2019. (Tilastokeskus, 2020) Om vi då tar i åtanke att 37.9% som svarade på min fråga inte har examen ännu så kan man nog säga att sjökaptenslinjen håller sig med snittet med chanser att få fast anställning

3.4 Under vilken flagga jobbar du ?

Denna fråga ställde jag för att se hur många som jobbar under finsk flagg. Jag valde att också ta med svenska, norska och danska flaggan med i frågan för att se hur många som jobbar under dessa flaggor.

Under what flag are you working ?

30 svar



Figur 6 under vilken flagga jobbar du ?

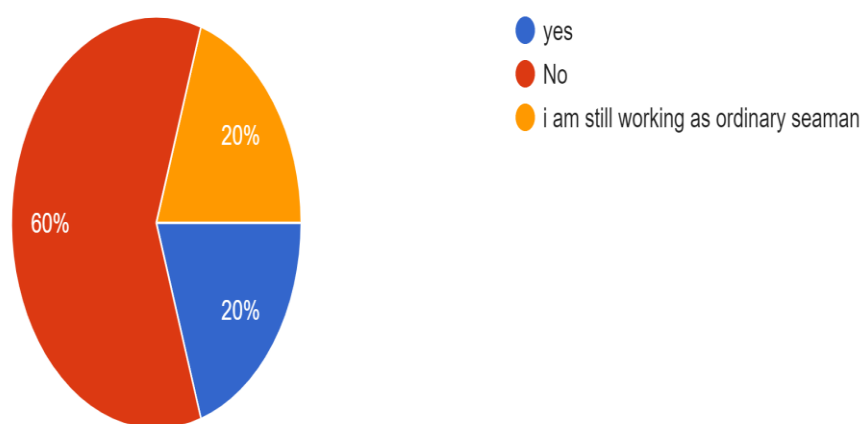
Här kan vi se att 73,3 procent jobbar under finländsk flagg. Den norska flaggan har varit populär att jobba inom bland finländare då det oftast är bättre betalt där, även under den svenska flaggan jobbar många finländare. Jag valde också att ta med den danska flaggan för att Maersk är danskt vilket är världens största containerrederi. Men som vi kan se så jobbar inga av dom som svarat under dessa flaggor dock så har 26.7 procent svarat att dom jobbar under annan flag än vad svarsalternativen var. Jag kan gissa att en del av dom som svarade annat jobbar på kryssningsfartyg som brukar oftast vara Bahamas flaggade.

3.5 Jobbar du enligt juniorstyrmans avtalet ?

Denna fråga ställde jag för att se hur många som jobbar enligt juniorstyrmansavtalet. Juniorstyrmansavtalet är tänkt för oerfarna styrmän därför ville jag med denna fråga se att hur många som faktiskt arbetar under detta avtal.

Do you work according to the juniordeckofficer agreement ?

30 svar



Figur 7 Jobbar du enligt juniorstyrmansavtalet ?

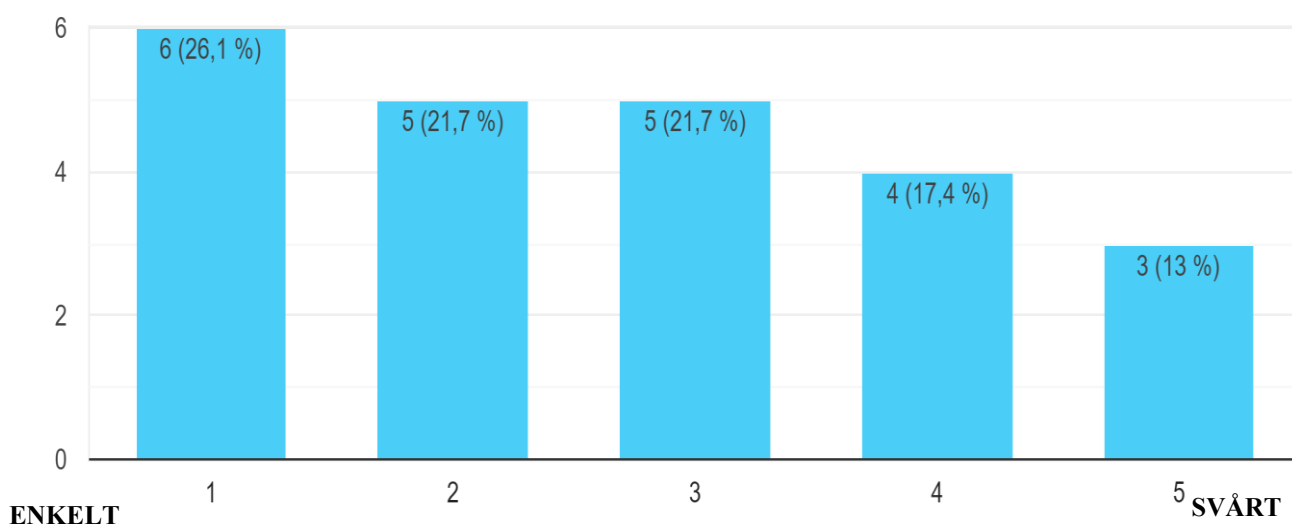
Som vi kan se så jobbar endast 20% enligt juniorstyrmans avtalet vilket var överraskande lite. Med tanke på att en stor del av finska lastfartyg har tagit i bruk juniorstyrmansavtalet och 73.3 procent uppgav tidigare i enkäten att dom jobbar under finsk flagg. Vi kan utifrån dessa svar tänka sig att en stor del jobbar på passagerarbåtar och ropax båtar då man på den typen av fartyg använder sig av vanliga finska styrmansavtal. Man kan även jobba som överstyrman/befälhavare på mindre fartyg i östersjötrafik med styrmansbehörigheten och som överstyrman/befälhavare jobbar man inte enligt juniorstyrmansavtalet.

3.6 Upplevde du svårigheter med att hitta ditt första styrmansjobb?

Denna fråga ställde jag för att se om dom har upplevt svårigheter med att hitta sitt första styrmansjobb denna fråga har endast dom som har styrmansjobb fått svarat på. Denna fråga är väldigt intressant då man under sin hela studietid har hört att det kan vara svårt att hitta sitt första styrmansjobb.

Was it hard to get your first job as an officer ? (skip this question if you are still ordinary seaman)

23 svar



Figur 8 Upplevde du svårigheter med att hitta ditt första styrmansjobb?

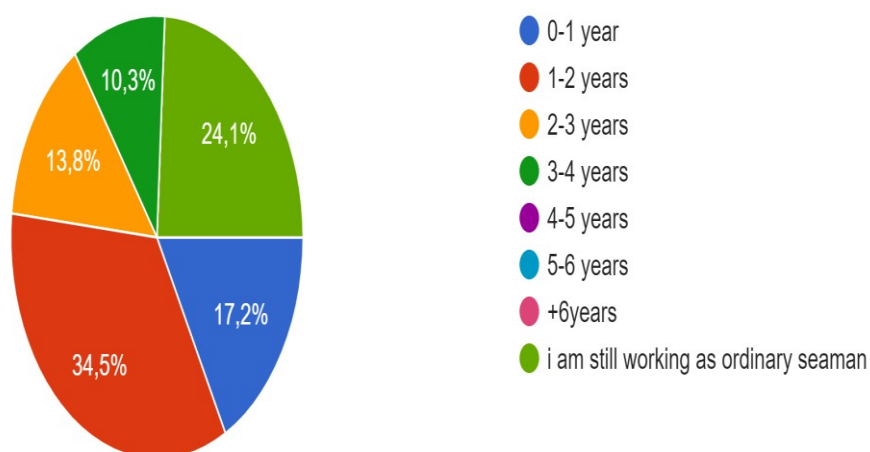
Som vi kan se så har vi ganska blandade svar men majoriteten har ändå svarat att det har varit enkelt att hitta sitt första styrmansjobb. Det var intressant att se att så många har upplevt att det varit enkelt att hitta sitt första styrmansjobb då det alltid har varit svårt för folk som saknar styrmanserfarenhet att få sitt första jobb men sjöfartensarbetsmarknad ser bättre ut idag än vad den har gjort på många år. ”Just nu är sysselsättningsläget bra ur den arbetssökandes synvinkel och Balansen är relativt god inom befälsuppgifterna” sade ville Käldeström som är kontaktperson vid Egentliga Finlands arbets- och näringsbyrås Havsförmedling. (frivakt tidningen 1/2023 (s 12)

3.7 Hur länge jobbade du som lättmatros innan du fick styrmansjobb?

Denna fråga ställde jag för att se hur länge dom jobbade som lättmatros innan dom fick sitt första styrmansjobb. Det går även att arbete ihop sin styrmanspraktik som lättmatros vilket dom flesta gör. Att arbete ihop sin styrmanspraktik som lättmatros tar cirka 2år.

How long did you work as ordinary seaman before you got your first officer job

29 svar



Figur 9 Hur länge jobbade du som lättmatros innan du fick styrmansjobb ?

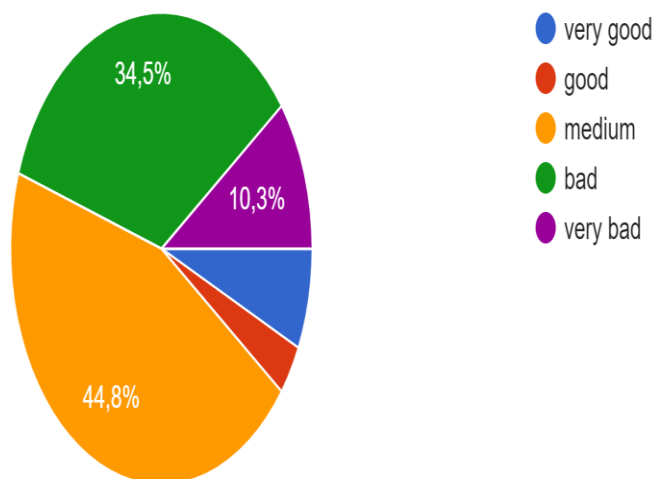
Som vi kan se så jobbade majoriteten 1-2 år som lättmatros innan dom fick sitt första styrmansjobb. Dom flesta väljer nu förtiden att jobba ihop sin styrmans praktik som lättmatros och att jobba ihop 360 sjödagar som krävs för styrmansbehörighet med 1:1 avlösning tar cirka 2 år så med det åtanke så verkar dom flesta hittat styrmansjobb ganska snabbt efter att dom har seglat ihop sina 360 dagar.

3.8 Hur upplever du arbetsmarknaden för nya styrmän?

Det har talas mycket om att det är brist på däcksmanskap och maskinister i sjöfarts nyheterna men väldigt lite om hur det är med styrmännen. Denna fråga ställde jag för att se hur nya styrmän själva upplever arbetsmarknaden är för dem.

How do you experience the maritime job market in general for new deck officers ?

29 svar



Figur 10 hur upplever du arbetsmarknaden för nya styrmän ?

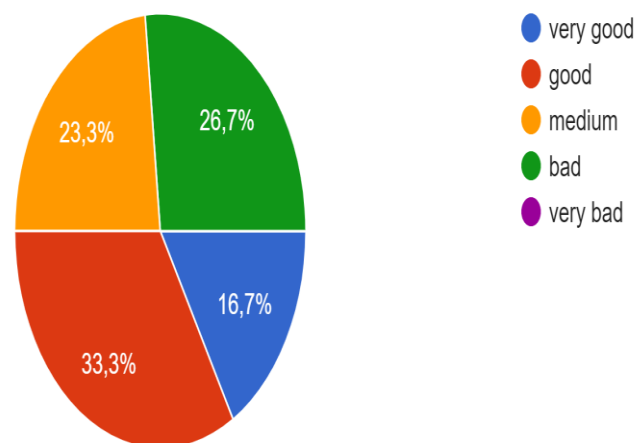
Som vi kan se så upplever majoriteten av nya styrmän att arbetsmarknaden är medelgod. 34,5 procent har svarat dålig och 10,3% jätte dålig. Jag hade förväntat mig lite bättre svar på den här frågan eftersom tidigare i enkäten visade sig att en stor del har styrmansjobb och majoriteten hade svarat att dom upplevde att det var enkelt att hitta styrmansjobbet.

3.9 Hur upplever du arbetsmarknaden för lättmatroser?

Det behövs arbetstagare för olika jobb på finländska fartyg: på däck (lätmatros, matros, purser och reparatör) säger man på Egentliga Finlands arbets- och näringsbyrås Havsförmedling (Sjömansunionen 2021). Denna fråga ställde jag för att se om arbetsmarknaden för lättmatroserna upplevs som bra då det talas mycket om att det är brist om dom.

How do you experience the maritime job market in general for ordinary seamans ?

30 svar



Figur 11 hur upplever du arbetsmarknaden för lättmatroser ?

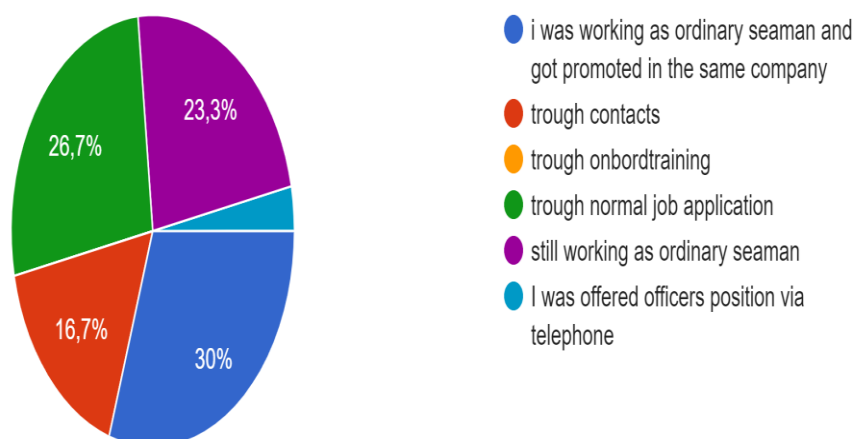
Denna fråga ställde jag för att se om det var stora skillnader mellan lättmatros och styrman jag tyckte det skulle vara intressant att veta då det talas mycket om brist på däcksmanskap i sjöfartsnyheterna. jag fick jag väldigt varierande svar. Men det verkar som att arbetsmarknaden för lättmatroserna upplevs lite mera positivt än arbetsmarknaden för styrmännen.

3.10 Hur fick du ditt första styrmansjobb?

Denna fråga ställde jag för att se vilket som är det vanligaste sättet att hitta sitt första styrmansjobb. Att börja jobba som styrman för första gången kan vara lite spännande därför är det en stor fördel om man mönstras upp från lättmatros till styrman inom samma rederi för att då känner man till rederiet och rederiets båtar och deras rutiner vilket gör att steget från lättmatros till styrman går lite lättare

How did you get your first officer job ?

30 svar



Figur 12 hur fick du ditt första styrmansjobb ?

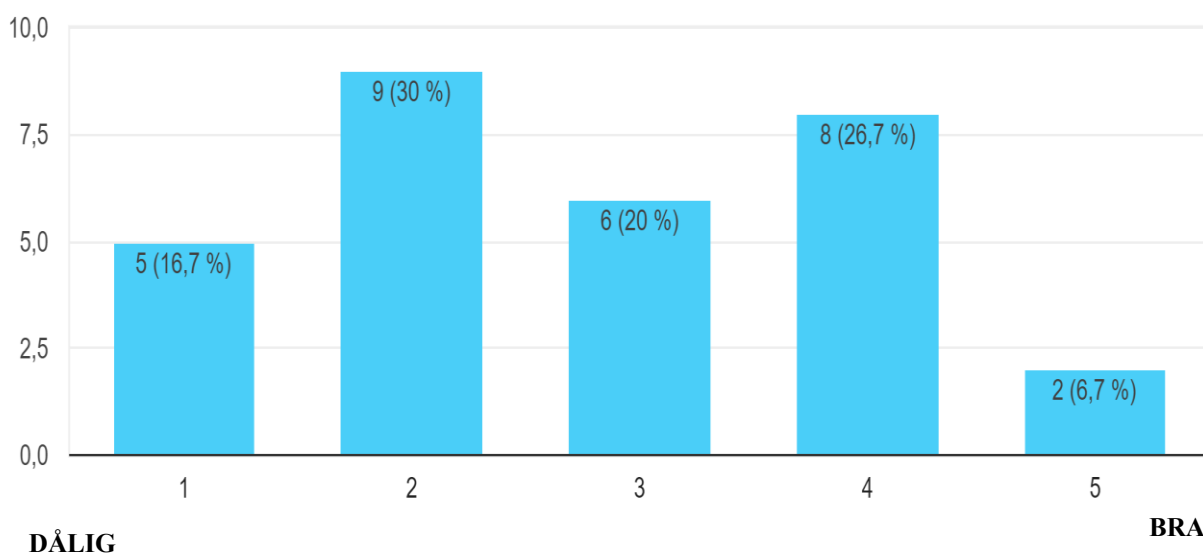
Det visade sig att det vanligaste sättet var att jobba som lättmatros och sedan mönstras upp till styrman inom samma rederi. Men även en stor del har hittat sitt styrmans jobb via en vanlig arbetsansökan. 16.7 procent uppgav att dom har fått sitt styrmans jobb via kontakter jag personligen trodde det skulle vara mycket mera svar på den här svarsalternativet eftersom kontakter alltid har varit väldigt viktiga i sjöfarten då det i Finland är en relativt liten bransch. Ingen hade svarat att dom hittat styrmansjobb via praktiken orsaken till det är nog att dom flesta väljer att jobba ihop sin styrmanspraktik som lättmatros

3.11 Tror du Finländska styrmän har en bra framtid ?

Försörjningsberedskapscentralen gjorde nyligen en Utredning om försörjningsberedskapen inom sjöfarten. Där dom kom fram till att fler finländska sjöfartsproffs behövs. I utredningens resultat betonas att mängden sjöfolk i Finland minskar. Det finns brist på kunniga och kompetenta medarbetare som rederierna redan nu tampas med. Det kommer att märkas av bristen senast i slutet av decenniet även inom uppgifter utanför rederierna bl.a. lotsning, VTS, administration, hamnar, färjetrafik och branshutbildning. (Försörjningsberedskapscentralen, 2023) Denna fråga ställde jag för att se hur bra framtidstro har nytt däcksbefäl idag

Do you think finnish deck officers has a good future ?

30 svar



Figur 13 tror du finländska styrmän har en bra framtid ?

På frågan hur dom ser på framtiden för finländska styrmän har jag ändå fått relativt positiva svar. Majoriteten har svarat mellan 3 och 5 i ett poängsystem där 1 är det sämsta och 5 är det bästa. Carl-Julius Rolin gjorde år 2016 ett liknade examensarbete som heter ("DET

FINLÄNDSKA DÄCKSBEFÄLETS FRAMTID”) där han i sin enkätundersökning hade en liknande fråga ” Tror ni det kommer att finnas gott om arbete för finländskt juniorbefäl inom den inhemska handelsflottan i framtiden? ” på hans fråga år 2016 hade 68% svarat ”nej” endast 12% ”ja” och 20% hade svarat ”annat” han frågade också i en annan fråga ” Kommer det att finnas efterfrågan för finländska nyexaminerade sjökaptener på utländska rederier i framtiden? ” på denna fråga hade 62% svarat ”nej” 21% hade svarat ”ja” och 17% annat. Så man kan utifrån den här jämförelsen säga att det finns lite bättre framtidstro idag än vad det gjorde år 2016 som var 7 år sedan.

4 Diskussion

Med tanke på att majoriteten av dom som hade svarat på enkäten var i ett väldigt tidigt skede av sina karriärer blev jag positivt överraskad över svaren jag fick. Endast 3 av 30 uppgav att dom var arbetslösa vilket är väldigt bra i åtanke med att 37,9% inte ens hade examen ännu. 66,7 procent jobbade som styrmän och 53,3 procent hade fastanställning detta var intressant då man under sin studietid hela tiden hört att det kan vara svårt att få sitt första styrmansjobb och fast anställningar i denna bransch men här såg vi att majoriteten faktiskt har lyckats. Det var väldigt intressant att se att endast 20% jobbade enligt juniorstyrmans avtalet med tanke på att största delen finska lastfartyg har tagit i bruk systemet och 73,3% hade svarat att dom jobbade under finsk flagg. Med min enkätundersökning och av egna erfarenheter kan jag påstå att arbetsmarknaden ser idag bra ut. ”Betydelsen av finländsk kompetens betonas när det kommer till utmaningarna med Östersjön. Östersjökustens långa och buktiga farleder som också blir istäckta kräver specialkompetens för en säker sjöfart och utvecklingen av sjöfarten. Endast sjöfartsutbildning räcker inte. Sjöfartspersonalen behöver naturliga karriärstigar, som fortsätter i utvecklingsuppgifter inom sjöfarten”, säger äldre beredskapsexpert Jukka Etelävuori vid Försörjningsberedskapscentralen”

(Försörjningsberedskapscentralen 2023)

5 Slutsats

Målsättningen med mitt arbete var att ta reda på hur arbetsmarknaden ser ut idag för nya däcksbefäl. Jag valde detta ämne till mitt examensarbete pga. det har varit konstant i bakhuvudet under min studietid att hur pass bra möjligheter man har till jobb efter examen. Jag tycker att med detta arbete har man fått en relativt bra inblick av hur arbetsmarknaden ser ut idag.

Att skriva detta arbete har varit väldigt intressant jag har under min studietid konstant följt med sjöfarts nyheter angående arbetsmarknaden jag efter examen skulle ut till. Före jag börja studera och i början av min studietid fick man en hel del negativa nyheter angående arbetsmarknaden och till och med bekanta avrådde en från att börja studera p.g.a dålig arbetsmarknad. Men under min studietid på cirka 5 år så har arbetsmarknaden vänt det har för varje år kommit mera och mera positiva nyheter. Med min enkätundersökning och av egna erfarenheter kan jag påstå att arbetsmarknaden ser idag bra ut. Och allt tyder på att den kommer se bra ut också framtiden. Finland är totalt beroende av sjöfarten eftersom ca 90% utav Finlands export och import transporteras till sjöss. Enligt rederibarometern 2022 uppger rederierna i Finland att Svårigheten att hitta personal är ett växande problem. (Svenska Yle)

”Framtidsutsikterna för finländsk sjöfart är goda och det finns gott om arbete både nu och framöver. Det har på senare tiden introducerats nya fartyg under finsk flagg, och flera är på väg. Det finns jobb i framtiden för kompetenta sjöfarare i vilken position som helst ombord, säger man på Egentliga Finlands arbets- och näringsbyrås Havsförmedling.” Sjömansunionen,(2021)

6 Källförteckning

Försörjningsberedskapscentralen, (2023) Utredning om försörjningsberedskapen inom sjöfarten: en fungerande marknad och fler finländska experter behövs

Hämtat (16/5 2023)

<https://www.huoltovarmuuskeskus.fi/sv/a/utredning-om-forsorjningsberedskapen-inom-sjofarten-en-fungerande-marknad-och-fler-finlandska-expertes-behovs>

Frivakt 1/2023 sysselsättningsläget inom sjöfarten- nu är det den arbetssökandes marknad (s.12)

Hämtat (3/5 2023) https://issuu.com/vapaavahti/docs/vv_2023_1

Finlands sjöfart, (2019) bra och dåligt juniorstyrmansavtal, Sida 50-55

Hämtat (17/12 2022) https://digiplus.fi/www/SuomenMerenkulku/2019_No2/page_50.html
[12/12 2022](https://digiplus.fi/www/SuomenMerenkulku/2019_No2/page_50.html)

HBL.Fi (2014) Rederierna väljer den finska flaggan

Hämtat (16/5 2023) <http://gamla.hbl.fi/2014-01-25/559441/rederierna-valjer-den-finska-flaggan>

Novia, (u.å) Karriäruppföljning vid Yrkeshögskolan Novia

Hämtad 21/2 2023 <https://www.novia.fi/om-oss/novia-alumni/karriaruppfoljning/>

Nationaltoday (u.å) The Day of the Filipino Seafarer – June 25, 2023

Hämtat (28/5 2023) <https://nationaltoday.com/the-day-of-the-filipino-seafarer/>

Rederierna i Finland, (u.å) Finland är beroende av sjötrafik

Hämtat (30/11 2022) <https://shipowners.fi/sv/>

Rolin, C-J (2016) DET FINLÄNDSKA DÄCKSBEFÄLET FRAMTID.
Sjökaptensexamen Högskolan på Åland, sjöfart

Hämtat från https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/120583/Rolin_Carl-Julius.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Svenska yle (2019) Det blir ingen strejk inom sjöfarten - Sjömansunionen och redarna är överens

Hämtat (16/5 2023) <https://svenska.yle.fi/a/7-1368103>

Sjömansunionen, (2022) Nu är det brist på finska sjömän – och det utgör en risk för Finlands försörjningsberedskap

Hämtat (12/12 2022) <https://www.smu.fi/pa-svenska/aktuellt/suomalaisista-merimiehista-on-nyt-pula-ja-tama-on-riski-suomen-huoltovarmuuden-kannalta/>

Sjömannen (4/2016) Finska fartygsbefäl blir billig finsk arbetskraft (s.29)

Hämtat (16/5 2023)

http://netpaper.lonnberg.fi/merimies/ms_2016_04/mobile/index.html#p=29

Schauman, P (2023) Svenska YLE Rederierna oroar sig för sjunkande fraktpriser, höga bränslepriser och stigande kapitalkostnader

Hämta 3/5 2023 <https://svenska.yle.fi/a/7-10026194>

Sjöström, PH (2016) Sjöfartstidningen, Högt ställda förväntningar på nytt avtal

Hämtad 1/3 2023 <https://www.sjofartstidningen.se/hogt-stallda-forvantningar-pa-nytt-avtal/>

Sjömansunionen,(2021) Sjömans-Unionens fullmäktige: Det finns jobb på finska fartyg, arbetskraft behövs

Hämtat (14/4 2023) <https://www.smu.fi/pa-svenska/aktuellt/merimies-unioni-suomalaisilla-laivoilla-olisi-toita-tarjolla-ja-tekijoita-kaivataan/>

Trafi,(u.å) Sjöfartsbehörigheter

Hämtat (14/12 2022) <https://www.traficom.fi/sv/transport/sjofart/sjofartsbehorigheter>

Tilastokeskus, (2020) Ovatko nuorten työsuhteet entistä epävarmempia?

Hämtat (3/3 2023) <https://www.stat.fi/tietotrendit/blogit/2020/ovatko-nuorten-tyosuhteet-entista-epavarmempia/?listing=simple>

Ålandsradio (2016) Filippinska löner till finländska styrmän

Hämtat (16/5 2016) <https://alandsradio.ax/nyheter/filippinska-loner-finlandska-styrman>

Örneryd,L (2016) Ålandsradion, Sjöbefäl går iland efter fåtal år på sjön

Hämtat 14/3 2023 <https://alandsradio.ax/aland-idag/sjobefal-gar-iland-efter-fatal-ar-pa-sjon>

7 Figurförteckning

Figur 1 mottagit studieplats per den 23.11.2021 (sjömannen s,41)

Figur 2 utexaminerade (sjömannen s,41)

Figur 3 hur länge sedan tog du examen ?

Figur 4 arbetar du som styrman eller lättmatros ?

Figur 5 vad är ditt anställningsförhållande ?

Figur 6 under vilken flagga jobbar du ?

Figur 7 Jobbar du enligt juniorstyrmansavtalet ?

Figur 8 Upplevde du svårigheter med att hitta ditt första styrmansjobb?

Figur 9 Hur länge jobbade du som lättmatros innan du fick styrmansjobb ?

Figur 10 hur upplever du arbetsmarknaden för nya styrmän ?

Figur 11 hur upplever du arbetsmarknaden för lättmatros ?

Figur 12 hur fick du ditt första styrmansjobb ?

Figur 13 tror du finländska styrmän har en bra framtid ?